

Ngày nhận bài: 20/3/2026; Ngày thẩm định: 20/5/2026; Ngày duyệt đăng: 25/5/2026.

BIỆN PHÁP ĐẢM BẢO AN TOÀN TRÊN ĐƯỜNG KHI ĐI CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ

Thượng tá, TS TRẦN KIM KHÁNH

Phó trưởng Phòng Quản lý học viên, Trường Đại học PCCC

*Tác giả liên hệ: Trần Kim Khánh (Email: 114khanh@gmail.com)

Tóm tắt: Việc đảm bảo an toàn khi di chuyển trên đường trong quá trình thực hiện nhiệm vụ của lực lượng chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (CC&CNCH) là rất quan trọng. Nhận thức đúng vấn đề, nghiên cứu đủ kiến thức để rèn luyện kỹ năng xử lý tốt các tình huống khi xe chữa cháy và CNCH tham gia giao thông và triển khai đội hình trên đường là nhiệm vụ quan trọng, góp phần đảm bảo an toàn cho cán bộ, chiến sỹ, phương tiện CC&CNCH và người, phương tiện tham gia giao thông. Bài viết này sẽ đề cập đến thực trạng và các tình huống có thể phát sinh tai nạn, các yếu tố ảnh hưởng đến an toàn và các giải pháp để đảm bảo an toàn cho người và phương tiện khi di chuyển và triển khai CC&CNCH trên đường.

Từ khóa: an toàn, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ, trên đường đi, đảm bảo, xe chữa cháy, xe CNCH, phương tiện, người tham gia giao thông, lái xe, chỉ huy, chiến sỹ, tín hiệu giao thông, giải pháp.

Abstract: Ensuring road safety during the performance of firefighting and rescue duties is of great importance. Proper awareness of this issue, together with adequate knowledge and skills training for handling situations involving firefighting and rescue apparatuses in traffic and during setting up firefighting and rescue operations on roads, is an essential task. This contributes to ensuring the safety of officers and personnel, firefighting and rescue apparatuses, as well as other road users and vehicles. This article discusses the current situation and potential accident scenarios, identifies factors affecting safety, and proposes solutions to ensure the safety of people and vehicles during movement and operational deployment for firefighting and rescue activities on roads.

Keywords: safety, firefighting, rescue, on the way, ensure, fire truck, rescue truck, apparatuses, road users, driver, commander, firefighters, traffic signal, solutions.

1. Đặt vấn đề

An toàn trên đường đến hiện trường cháy, tai nạn là một nội dung của an toàn trong công tác CC&CNCH. Sự gia tăng về số vụ cháy, tai nạn; số lượng người và phương tiện giao thông tăng cao, đặc biệt là khu vực nội thành và giờ cao điểm, gây áp lực rất lớn lên công tác ứng cứu sự cố cháy, tai nạn; thời gian cháy tự do kéo dài, thiệt hại do cháy, tai nạn tăng lên do xe CC&CNCH mất nhiều thời gian hơn để di chuyển đến hiện trường.

Trong chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, việc tiếp cận hiện trường sớm hơn, đồng nghĩa với việc có nhiều nạn nhân có cơ hội được cứu, nhiều tài sản có thể được bảo vệ. Mâu thuẫn phát sinh và cần giải quyết ở đây là lực lượng chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ vừa phải đến hiện trường trong thời gian ngắn nhất, vừa phải đảm bảo an toàn cho người và phương tiện tham gia giao thông cũng như lực lượng và phương tiện hiện có trên xe. Xe chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ khi đi làm nhiệm vụ, theo Luật Giao thông đường bộ, có quyền ưu tiên cao nhất. Tuy nhiên, trong thực tế

tham gia giao thông, việc di chuyển phụ thuộc nhiều vào tình trạng giao thông, điều kiện đường xá và quyết định của người chỉ huy.

2. Thực trạng và các tình huống phát sinh và các yếu tố ảnh đến an toàn trên đường khi đi chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

Thực trạng về an toàn trên đường khi đi làm nhiệm vụ của lực lượng phòng cháy CC&CNCH: tuy chưa có thống kê chính thức về tình huống sự cố và số vụ tai nạn liên quan đến xe CC&CNCH trên đường đi thực hiện nhiệm vụ, nhưng trong thực tế ở một số địa phương, đã ghi nhận những tình huống và quyết làm gãy lạng giá, vỡ đèn ưu tiên; đứt dây điện, cong xà giới hạn chiều cao. Đặc biệt, đã có một số vụ tai nạn do xe chữa cháy, xe CNCH gây ra hoặc liên quan đến xe chữa cháy, xe CNCH, điển hình như:

Ngày 18/3/2018, xe CNCH biển kiểm soát 29A-023.07 của Phòng Cảnh sát Phòng cháy và chữa cháy số 12 (thời điểm đó thuộc Sở Cảnh sát Phòng cháy và chữa cháy TP Hà Nội, đóng quân tại xã Quất Động, huyện Thường Tín) đang lưu thông ngược chiều, thực hiện nhiệm vụ CNCH một vụ va chạm giao thông giữa một xe khách và một xe tải gần khu vực Trạm thu phí Vạn Điểm, hướng Hà Nam đi Hà Nội trên đường cao tốc Pháp Vân - Cầu Giẽ, thì xảy ra tai nạn với một xe khách khác biển kiểm soát 29B-078.43 đang lưu thông xuôi chiều trên đường cao tốc, ở vị trí nút giao Thường Tín. Hậu quả làm 10 người trên 2 xe bị thương và 01 chiến sỹ chữa cháy tử nạn.

Ngày 5/1/2023, xe chữa cháy của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Bình Phước trên đường đi làm nhiệm vụ, lưu thông trên đường ĐT.741, hướng từ Đồng Xoài đi Phước Long. Khi xe đến đoạn đường (thời điểm còn là xã Thuận Lợi, huyện Đồng Phú) thì bị lật. Hậu quả làm 01 cán bộ và 01 chiến sỹ tử vong; 04 chiến sỹ khác bị thương, xe hư hỏng nặng.

Ngày 24/9/2024, xe CNCH biển kiểm soát 81A-004.60 thuộc Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Gia Lai đang trên đường đi xuống huyện Mang Yang để tổ chức giải cứu một người dân mắc kẹt giữa dòng nước lũ. Khi xe đến ngã tư

đường Trần Phú giao nhau đường Lý Thái Tổ (thời điểm đó là phường Diên Hồng, TP Pleiku) thì va chạm với xe mô-tô do một người đàn ông 30 tuổi điều khiển, lưu thông theo hướng đường Lý Thái Tổ - Lê Thánh Tôn. Hậu quả, người điều khiển xe mô-tô ngã văng xuống đường tử vong tại chỗ, xe máy bị hư hỏng.

Các tình huống có thể phát sinh tai nạn trên đường khi xe CC&CNCH đang thực hiện nhiệm vụ. Qua nghiên cứu và thực tiễn có thể tổng hợp một số tình huống có thể phát sinh tai nạn liên quan đến xe CC&CNCH như sau:

- + Gây tai nạn với người và phương tiện khác: đâm đụng, va quệt, đổ đè lên trên.
- + Tự gây tai nạn, hoặc gây tai nạn với nhau.
- + Bị phương tiện khác gây ra tai nạn: bị đâm đụng, bị va quệt.
- + Chiến sỹ đang triển khai chiến đấu trên đường bị phương tiện khác gây tai nạn.
- + Bị vướng vào dây điện, cành cây; va chạm với chướng ngại vật; cột trụ giới hạn bề ngang, xà giới hạn chiều cao.
- + Bị sụt bánh, nghiêng đổ, kẹt xe khi đi/ đỗ trên mặt công, vị trí đường lún sụt.
- + Phương tiện CC&CNCH từ trên xe rơi xuống đường.
- Các địa điểm có thể xảy ra tai nạn:
 - + Cổng đơn vị, khi xe xuất ra khỏi đơn vị.
 - + Các điểm giao cắt giữa các tuyến đường.
 - + Đoạn đường/ điểm đen hay xảy ra tai nạn: đóc, cua gấp, nghiêng....
 - + Vị trí đậu xe ngay trên đường để triển khai lực lượng phương tiện.
 - Các yếu tố ảnh hưởng đến an toàn trên đường khi xe CC&CNCH tham gia giao thông:
 - + Trình độ, nghiệp vụ, thể trạng, tâm lý, kinh nghiệm của người lái xe và của người chỉ huy.
 - + Tình trạng giao thông và điều kiện thời tiết.
 - + Chất lượng, thông số kỹ thuật của đường sá, cầu cống.
 - + Tình trạng và thông số kỹ thuật của xe.
 - + Chế độ huấn luyện, thường trực và quy trình xuất xe, quy định khi tham gia giao thông và triển khai nhiệm vụ ngay tại đường giao thông.

3. Các giải pháp đảm bảo an toàn

Về lâu dài, cần có các giải pháp căn cơ như: quy hoạch tốt hệ thống giao thông chữa cháy để giảm thời gian xe chạy trên đường, tăng mật độ các phân đội CC&CNCH để giảm bán kính bảo vệ. Tuy nhiên, phạm vi bài viết này chỉ đề cập đến các pháp mang tính nghiệp vụ của lực lượng phòng cháy chữa cháy và cứu nạn cứu hộ; là các giải pháp có thể thực hiện được ngay và duy trì thường xuyên. Mỗi địa phương, đơn vị tùy theo đặc điểm và điều kiện thực tế có thể linh hoạt trong việc áp dụng.

3.1. Về quản lý

Cần bổ sung nội dung đảm bảo an toàn trên đường khi đi CC&CNCH vào chương trình đào tạo ban đầu và huấn luyện thường xuyên.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các địa phương, đơn vị Cảnh sát PCCC&CNCH khu vực, Đội PCCC&CNCH chuyên ngành cần ban hành quy trình đảm bảo an toàn trên đường khi đi CC&CNCH phù hợp với địa bàn chiến đấu của đơn vị; bổ sung trước các biện pháp tăng cường an toàn về phương tiện, ngay trong quá trình thường trực.

Người chỉ huy thường xuyên kiểm tra, nhắc nhở cán bộ, chiến sỹ thực hiện các biện pháp đảm bảo an toàn cho người và phương tiện: chú ý khi lên xuống xe, luôn đeo dây bảo hiểm; luôn ở tư thế đề phòng phanh gấp, đặc biệt là người lái xe khi đi qua các vị trí giao cắt, đường hẹp (tham khảo bảng 1). Quá trình di chuyển trên đường, yêu cầu các chiến sỹ ngồi ngoài phải hạ cửa kính để vẫy tay, nhắc nhở người tham gia giao thông nhường đường cho xe chữa cháy đi làm nhiệm vụ.

3.2. Về kỹ thuật

Thường xuyên kiểm tra tình trạng kỹ thuật của xe CC&CNCH; kịp thời phát hiện các lỗi, sự cố và khắc phục chúng.

Trang bị đầy đủ loa, đèn, còi ưu tiên cho các xe và có quy định sử dụng phù hợp với tính chất nhiệm vụ, như: đi chiến đấu, đi thực tập phương án, khi trở về đơn vị.... Trang bị bổ sung màn hình cảm ứng tích hợp GPS (đã được Cục Cảnh sát PCCC&CNCH trang bị trên các xe của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH) để dẫn đường đến địa chỉ cháy, tai nạn theo

tuyến đường phù hợp để người chỉ huy và lái xe chữa cháy khai thác hiệu quả nhất. Với các đám cháy ở xa, Tổ trưởng có thể tận dụng điện thoại thông minh của các chiến sỹ trên xe để tìm đường đến hiện trường. Về lâu dài, cần tích hợp tuyến đường cần đi với hệ thống điều khiển giao thông thông minh của Cảnh sát Giao thông để phân luồng ưu tiên tín hiệu đèn giao thông cho xe CC&CNCH đến điểm giao cắt.

Tổ trưởng và người chỉ huy kết hợp kiến thức, kinh nghiệm để hỗ trợ chiến sỹ lái xe trong quá trình di chuyển trên đường (tham khảo bảng 1).

Quá trình thường trực tại đơn vị, người chỉ huy phải yêu cầu các chiến sỹ và lái xe phải khóa các ngăn để phương tiện, cố định chắc chắn các phương tiện theo xe, ví dụ như: ống hút, thang, câu liêm trên nóc xe. Khi triển khai đội hình ngay tại đường giao thông, phải đặt các cột, dây phản quang, vật dụng với một khoảng cách an toàn để báo hiệu.

3.3. Đối với người lái xe

Người lái phải được đào tạo bài bản về nghiệp vụ, có đủ sức khỏe. Khi điều khiển xe, cần thật bình tĩnh, tuân thủ Luật giao thông và các quy tắc giao thông cùng các quy định khác có liên quan:

+ Khi xe lái vượt qua nút giao thông không có đèn hiệu hoặc đèn đang đỏ hay tầm nhìn bị che khuất, lái xe cần giảm tốc độ và chỉ được vượt khi an toàn.

+ Tại các giao cắt mà một làn đường cắt ngang hai hay nhiều hai làn khác, thì cần giảm tốc độ đến mức an toàn. Trong trường hợp không thể quan sát góc chết khi xe vào cua thì phải xác nhận tình trạng an toàn trước khi di chuyển.

Khi lùi xe trên đường một chiều hay chạy xe trên làn đối diện (ngược chiều).

+ Vận tốc không được vượt quá giới hạn vận tốc giao thông nói chung trừ trường hợp đảm bảo chắc chắn về an toàn.

+ Giảm tốc độ và đề phòng có người chạy cắt ngang ra từ các ngõ hay từ các vị trí sau điểm đỗ xe. Di chuyển xe song song và càng ra xa lề đường càng tốt.

+ Khi qua điểm giao cắt, nên đi chậm hoặc cần thiết phải dừng lại ngay trước điểm giao cắt để quan sát an toàn rồi mới cho xe di chuyển qua.

Khi rẽ phải (trái) ở nơi cấm rẽ phải (hay trái); hoặc quay đầu ở nơi cấm quay đầu, cần dừng lại và quan sát thật kỹ để đảm bảo an toàn trước khi thực hiện. Nếu có phương tiện khác dừng ngay trước vạch dành cho người đi bộ, hãy đi chậm và quan sát an toàn trước khi lái xe qua vị trí đó.

Khi đi qua nơi giao cắt, khi lấn sang làn khác, khi chạy xe trên đường cấm hoặc khi vượt qua những nơi nguy hiểm khác, cần phối hợp với tổ trưởng, tận dụng tối đa loa cầm tay hoặc loa cố định trên xe để thông báo cho mọi người biết cũng như hướng chạy của xe. Nếu có xe CC&CNCH khác chạy cùng, cần phải đi cùng tuyến và gần nhau nhưng vẫn phải giữ khoảng cách an toàn và luôn đề phòng có phương tiện khác chạy cắt ngang đoàn xe.

Các chú ý chung khác: Khi trời lạnh hoặc có mưa, xu hướng chung là các chiến sỹ sẽ kéo cửa kính lên, do đó người lái cần chú ý lắng nghe các âm thanh bên ngoài và quan sát đường kỹ hơn khi điều khiển xe. Khi vượt hay rẽ, khi chuyển hướng, cần ra tín hiệu cả bằng cả đèn, còi, loa và dấu hiệu bằng tay. Khi mặt đường trơn trượt, tầm nhìn hạn chế thì phải giảm vận tốc. Kiểm tra nền đường, cầu cống khi đi qua hoặc khi đậu đỗ lên trên đó.

Bảng 1: Các thời điểm và tình huống giao tiếp bằng khẩu lệnh giữa lái xe và tổ trưởng/ chỉ huy

Các thời điểm và tình huống	Khẩu lệnh của Lái xe	Khẩu lệnh của chỉ huy/ Tổ trưởng	Chú ý
Xuất xe	1. Xin xuất phát	2. Xuất phát	Đảm bảo cả tổ đã lên xe an toàn
Gặp đèn XANH	1. Đèn xanh 3. Bên phải, bên trái an toàn	2. Quan sát bên phải, bên trái, bên phải 4. Được, đi	1. Chỉ huy xác nhận khẩu lệnh với lái xe 2. Khi chuyển làn, cần chú ý tới các xe phía đối diện
Gặp đèn ĐỎ	Khi tắt cả các hướng giao cắt đều 1 làn 1. Đèn đỏ 3. Đã giảm 5. Hai bên	2. Giảm tốc độ 4. Xác nhận bên phải, bên trái an toàn 6. Đi chậm ("dừng" - nếu cần)	- Chỉ huy xác nhận khẩu lệnh với lái xe - Quan sát các xe trước mặt đang rẽ và người đi bộ

	an toàn		- Tận dụng loa, đèn, còi ưu tiên
Khi có nhiều hơn làn đường ở mỗi hướng	1. Đèn đỏ 3. Đã dừng 5. Hai bên an toàn (lặp lại 3 và 5)	2. Dừng (trước tất cả các làn) 4. Xác nhận bên phải, bên trái 6. Lặp lại 2 và 4 tại mỗi làn (nếu cần)	- Chỉ huy xác nhận khẩu lệnh với lái xe - Quan sát các xe và người đi bộ khuất sau góc cua của xe. - Tận dụng loa, đèn, còi ưu tiên
Tại giao cắt có biển tròn "STOP"	1. Xe dừng 4. Hai bên an toàn	2. Dừng 3. Quan sát 2 bên 5. Đi chậm hoặc Đi	- Chỉ huy xác nhận khẩu lệnh với lái xe - Tận dụng loa, đèn còi ưu tiên - Cử 1 chiến sỹ chỉ dẫn (nếu cần)
Tại giao cắt mà tầm nhìn bên phải bên trái bị hạn chế do không có đèn giao thông	1. Xe dừng hoặc Giảm tốc độ 4. Hai bên an toàn	2. Dừng hoặc Chậm lại 3. Quan sát bên phải bên trái 5. Đi tiếp	- Chỉ huy xác nhận khẩu lệnh với lái xe - Tận dụng loa, đèn còi ưu tiên - Cử một chiến sỹ chỉ dẫn (nếu cần)
Khi vượt qua ngã tư đông người	1. Ngã tư, xe giảm tốc độ 4. Hai bên an toàn	2. Ngã tư, giảm tốc độ 3. Quan sát hai bên hoặc số 4 xuống xe hỗ trợ 5. Vượt	- Chỉ huy xác nhận khẩu lệnh với lái xe - Cử 1 chiến sỹ chỉ dẫn (nếu cần)
Khi đến hiện trường hay nguồn nước	1. Xe đến nơi hoặc đến nguồn nước	2. Dừng lại 3. Tắt cả xuống xe hoặc Số 4 xuống xe hỗ trợ	- Chỉ huy chỉ định vị trí đậu xe với lái xe - Cử chiến sỹ số 4 chỉ dẫn
Các việc khác, nếu cần	Được, rõ	Chủ động tiến hành	
Chú ý	Thứ tự từ 1 đến ... chính là trình tự khẩu lệnh		

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Công an (2020), *Thông tư số 139/2020/TT-BCA ngày 23/12/2020 của Bộ Công an quy định về công tác sẵn sàng chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ của lực lượng Công an nhân dân*, Hà Nội.
2. Bộ Công an (2020), *Thông tư số 140/2020/TT-BCA ngày 23/12/2020 của Bộ Công an quy định về triển khai các hoạt động chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ của lực lượng Công an nhân dân*, Hà Nội,
3. Đinh Ngọc Tuấn (2006), *Những vấn đề cơ bản của chiến thuật chữa cháy*, NXB Khoa học và kỹ thuật, Hà Nội .
4. Trần Kim Khánh (2009), *Kỹ thuật chữa cháy (biên dịch từ tài liệu của Nhật Bản)*, Trường Đại học PCCC - Hà Nội.
5. Trần Kim Khánh, Đỗ Hòa (2021), *Sách tham khảo Công tác chỉ huy chữa cháy (dùng cho người chỉ huy chữa cháy)*, Trường Đại học PCCC, Hà Nội.
6. Công an TP Hồ Chí Minh (2017), *Đề án xây dựng Trung tâm thông tin chỉ huy công an thành phố hiện đại đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới*, TP Hồ Chí Minh.
7. Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, *Các báo cáo tổng kết công tác các năm 2018, 2023, 2024*, Hà Nội.
8. Trần Văn Khả (2025), *Hoạt động quản lý khu vực tập kết lực lượng, phương tiện tại hiện trường chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Tạp chí PC&CC điện tử Trường Đại học PCCC Số 5, tháng 6 năm 2025, Hà Nội.